

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

2

AKBABA



5

İÇİNDEKİLER

**DELİ
İBRAHİMLER**

Yusuf Ziya ORTA

**BİR ROMAN
DÂVASI**

Peyami SAFA

BU NASIL DERT

"Nefis bir şiir,

Zeki Ömer DEFN

**YETMİŞ YAŞINDA
BİR GENÇ!**

Selim Sırrı TARCA

**BİZİM
KIYMETLERİMİZ**

Saadet İkeşus

Devlet

Konservatuvarından

Hikâye, Şiir, Miza
Sinema

20

KURUŞ



Gazetelerden : Japonlar Hindistana girdiler.

Sarı Tehlike — Sarı bana sevgilim . . . Bak, hasretinden nasıl sarardım !

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranney.org>



AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR,
SIYASI, FIKIR, SANAT, MİZAH
MECMUASI

SAHİBİ:

Yusuf Ziya ORTAÇ

IDAREHANE

İstanbul, Ankara caddesi, No. 47
Telefon: 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için:
Seneliği 1000, altı aylığı 500,
üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere: Seneliği
2000, altı aylığı 1000, üç aylığı
500 kuruş.

6 Nisan, 1944 — Perşembe

Sayı: 5

Gelecek Sayıda:

**TIBBIN YARINKİ
MUCİZELERİ**

Doktor Kemal SARAÇOĞLU

EİZİM KIYMETLERİMİZ:

Nurullah Şevket TAÇKIRAN

Devlet Konservatuvarından

Yetmiş Yaşında Bir — — — — Genç

Üstat Selim Sırrı Tarcan:
“İnsanlar, yüz sene yaşa-
yabilirler,” diyor.

Ömrünü bir ülküye bağlamış o nadir adamlardan biri, Selim Sırrı Tarcan yetmiş yaşına basmış. Edebiyatın eski çocuğu Hıfzı Tevfik, sanat-kârlara has bir kıymet hilenlikle bu mutlu günü, müdürü olduğu Boğaziçi lisesinde kutladı.

Selim Sırrı Tarcan kısa demecinde vücut ve ruh delikanlılığını muhafaza ettiğini söylüyor

Bu yetmiş yaşındaki genç, vakitsiz çöken insanların için bir örnek adamdır.

Üstat ile konuşmayı, her yönden faydalı bulduk. Kılmamızı tatlı bir nezakelle kabul ettiler.

Ben merdivenleri çıkarken, o merdivenleri iniyormuş. Sahanlıkta karşılaştık. Sağdaki kapı, salona ve üstadın çalışma odasına açılıyor.

Duvarı, odun islerle kararmış bir şömine gömülü. Stil bir masa, kütüphane ve kitap dolu raflar. Rahmetli annesinin beyaz başörtüden gülen nur yüzü. Gümüş saçların hâlesi içinde Hamdullah Suphi. Bir kaç aile fotoğrafı...

Masanın üstünde tebrik telgrafları, tebrik mektupları, tebrik kartları...

Karşı karşıya, kahvelerimizi içerek konuşuyoruz:

— Üstadım, diyorum, kendi tâbirinizce «vücut ve ruh delikanlılığımızı» yetmiş yaşınıza kadar nasıl korudunuz?

Tereddütsüz cevap veriyor:

— Meşhur jeoloji ve biyoloji ümmi doktor Meçnikof'a göre, insan, yüz yirmi yıl yaşamayı lâzım gelen bir mahlûkmuş. İnancım ve tereddütsüz



Selim Sırrı Tarcan

iddia ederim ki: Altmış, yetmiş yaşında ölenler intihar ediyorlar!

Haydi, yüz yirmiyi kabul etmiyelim!. Fakat yüz yaş, insanlar için tabii hayattır. Bunu, yirmi beş bahar, yirmi beş yaz, yirmi beş güz, yirmi beş kış diye dört mevsime ayırabiliriz. Bu hesapça, ben henüz son baharımdayım ve kışa daha beş sene var!

— Peki üstadım, erken bastıran kışlar gibi, hayatımızda da havalanın vakitsiz boznaması için ne yapmalıyız?

— Vücut ve ruh sağlığımıza dikkat! Vücut sağlığımızda bilhassa dört mühim noktayı ihmal ederiz:

1 — Yiyip içmekte itidali gözetmeyiz.

2 — Açık havadan faydalanmayı düşünmeyiz.

3 — Vücut hareketini ihmal ederiz.

4 — Her gün yıkanmayı itiyat haline koymayız.

Ruh sağlığımızı bozan sebeplerin başında ise: Neş'esizliği, hüznü, kederi, üzüntüyü gösterebilirim.

Bir Amerikalı pofesör şöyle diyor: «Her elem, her acı, tabutunuza bir

— Arkası 14 üncü sayfada —

Deli İbrahimler!

Osmanlı tarihinde bir Sultan İbrahim vardır. Adından evvel sıfatı gelir: Deli!

Sarayını kürklerle döşemek için samur vergisi koyduran, fermanlar çıkartıp ak amber toplayan, sekiz yaşındaki kızını yarım asırlık vezire nikâhlayan ve saka'ıma inciler dizdiren bu deliyi Naimâ'dan dinleyiniz!

Deli İbrahim!..

Fakat, XVII nci asrın bu mecnun hükümdarı şimdi sağ olsaydı, onu sadece medeniyet âşığı bir konfor hovarası sayardık.

Bir dakika düşününüz: Hâfızanımız göz'eri özünden kimbilir kaç Deli İbrahim geçecek!

Şu, mektepsiz, doktorsuz, ebe'iz, çatırsız Türk köyünü teftiş için, radyolu, buz dolablı, kalorifer'li, sıcak sulu, yataklı, salonlu otomobil yaptıran Bay Mürdür bir Deli İbrahim değildir de nedir?

Dünya

*Bahsetme sakın vapur, trenden,
Yuk çıktığı vatmanın frenden!
Bir çaresi var mı ihtikârın?
Git sor bakalım Celâl Sirenden!*

*Artık unutup mübâhı, farzı,
İtlmek gerek arkudak şu arzı!
Harbin de, ilcaretin de hallâ
Dünyuda değişiki eski tarzı!*

*"Fark yok gecesinde gündüzünde,
Aklım şaşıyor kalır lüzümle!
Kâğıtla bugün seyahat olmaz,
İnsan kanad açtı gökyüzünde!"*

Çimdik

Şu küt tırnaklı, kıllı parmaklarında iri parantalar tutuşan karaborsa şakıysı bir Deli İbrahim değildir de nedir?

Şu damarlarımızdaki kırmızı kan yuvarlaklarını kasasma istif eden a'tın babası vurguncu bir Deli İbrahim değildir de nedir?

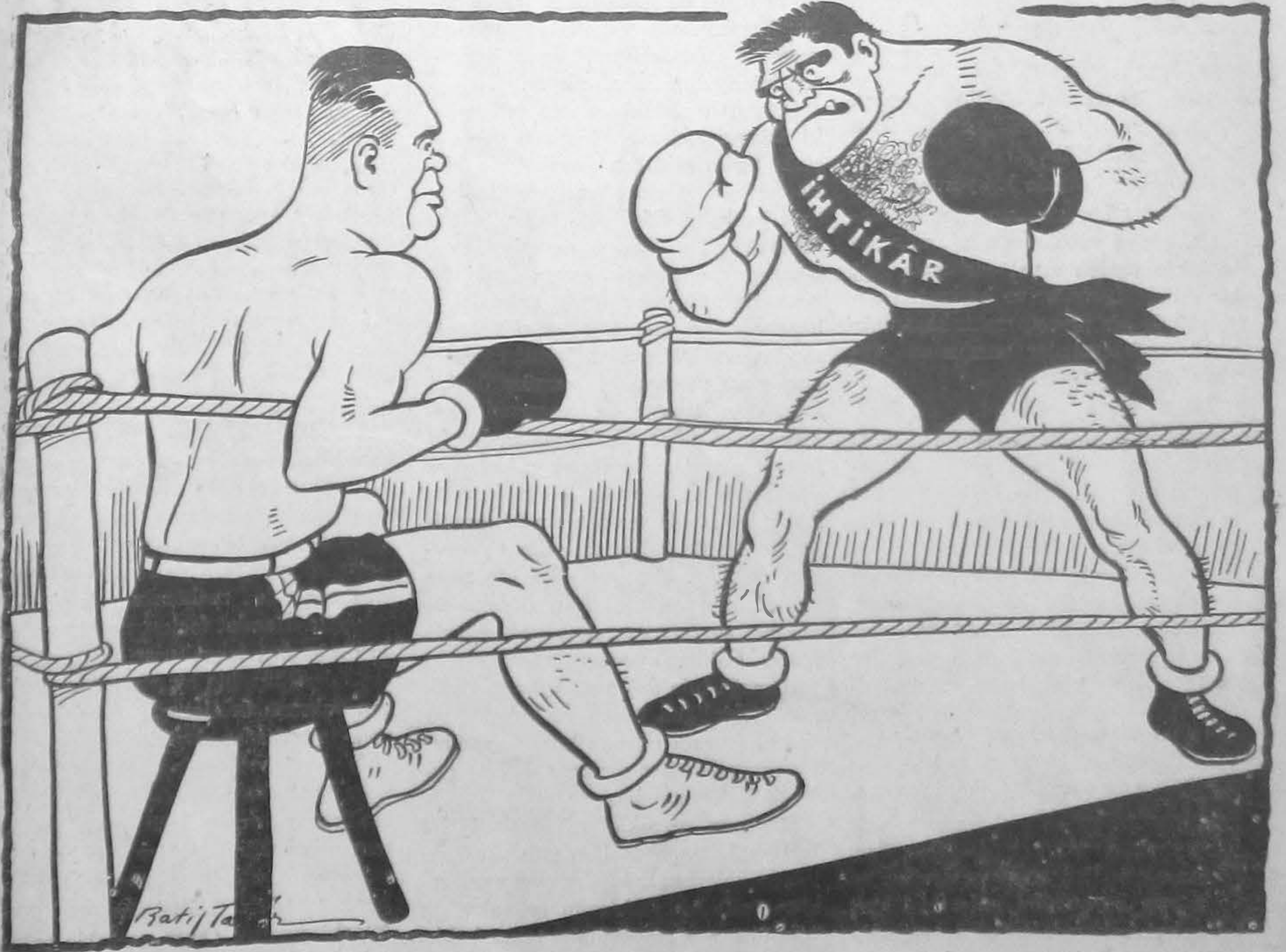
Şu ayağında hamam nalını iskarpinler, başında palyaço külâhı şapka, sırtında meçbul ormanlarda avlanmış nadide bir hayvan postu, çamurlu kaldırımlarda seken acavip mahlûk bir Deli İbrahim değildir de nedir?

Şu saçlarında çam rüzgârları esen, gözlerinde Boğaz su'arı ışı'dayan, sesinde İstanbul konuşan kızlarını Suriyeli şehvet tüccarlarına satan baba bir Deli İbrahim değildir de nedir?

Deli İbrahim! Deli İbrahim! Deli İbrahim... Sanki gökyüzü bir tımarhane kubbesi gibi üstümüze kapanmış!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Gazetelerden : Belediye, ihtikârla mücadele için talimat bekliyor.



İhtikâr — Ne bekliyorsun?
Belediye — Talimat!



ROMAN DAVASI

Yazan : Peyami SAFA

Türediler romanı aleyhine açılan dâvadan ve bunun adli safhalarından bahsedecem değilim.

Prensipler üstünde kalıyorum.

Herhangi bir romanın gerçek hayatla, olmuş veya olaganla münasebeti her şeyden evvel edebiyata ait bir ihtisas dâvasıdır ve herkesten evvel böyle bir prensip münakaşasında hüküm edebiyatçılar tarafından verilmelidir.

Fakat bizde edebiyat, eskilerin «lâklâkiyat» dedikleri tarzda, belki biraz daha süslü ve hünerli bir gevezelik sanıldığı için herkes ondan bahsetmek cesaretini duyar, muharriri yakasına madalyalar takmak ya da mânevi çehresine tokatlar yapıştırmak salâhiyetini kendinde bulur. Mühassislardan başka hiç kimse bir fikrî lâboratuvarının kuruluşunu, bir ilâcın terkiibini, bir beyin tümörü ameliyatının yapılışını tenkide cüret etmediği halde bir şiirin, bir nesrin, bir romanın tekniğine ve estetik prensiplerine dair herkesin hükümler yağdırdığı görülür. Feczacı olmanın şartı ilâc içmek olmadığı halde şiir veya roman okuyanlar, edebiyat denilen en girift ruh kimyasının sırları ve gizli terkinleri hakkında hüküm vermede salâhiyetli olduklarını sanırlar. Edebî disiplini zorlaştıran ve bugün için-

de yüzdüğümüz kıymet anarşisini çoğaltan da budur.

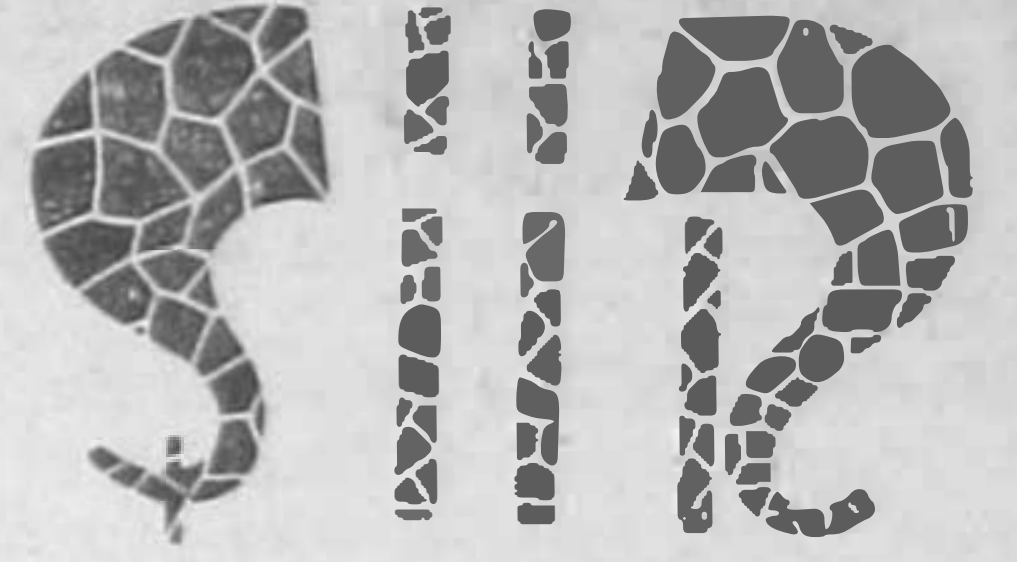
★

Romanın gerçekte münasebeti onun en lüyük dâvasıdır. İnsanın Benile dışarı dünya arasındaki alâkaların münakaşasından madde ve ruh problemlerine kadar gittiği için metafizik bir mahiyet bile alır. İspanyol muharriri José Bergamin «Romanın metafiziği» adlı incelemesinde Balzac'ın romanlarına verdiği Comédie humaine genel unvanının hangi metafizik endişelerden doğduğunu bize izah ediyor. Balzac «Hayvanın prensip olduğuna, onun şekil farklarını içinde geliştiği çevreden aldığına ve zoolojik nevilerin bu farklardan doğduğuna» inanmaktadır ve romanlarındaki metafizik telâkkiyi güden de budur.

Geçen asrın romantizm, realizm, natüralizm münakaşalarının bir ucu da insanın fizik ötesi meçhullerine temasından doğan büyük problemlere dayır. Bugün vardığımız netice ne gerçeğin, ne romanesk'in, hattâ ne de fantastik'in aleyhinedir. Zamanımızın estetiği romancının gerçekte münasebetinde onun hudutsuz hürriyetini kabul ediyor.

Dâvayı hayattaki adamla romandaki akisleri arasında bir alâka derecesinin tâyini gibi dasdaracak bir tahsis çemberi içinde görmek ve halletmek yanlıştır. Edebiyat tarihi türlü misallerle bize romanı muayyen fertlerin ve cemiyetlerin aynası gibi de gösteriyor. Birçok şöhretli romanların kahramanları gerçek havatta var olmuşlardır: Doğmuşlar, kütüğe vazılmışlar ve romandaki sergüzeştlerini hakikaten hayatta da yaşamışlardır. Misaller o kadar çok ve malûmdur ki bunun aksini iddia etmek mütehasıs değil, orta münevvere bile vakırmaz. Artık bu asırda romancının mahremiyetleri teshir hakkı münakaşa mevzuu değildir. Cemiyet her ferdinin sırrını bilir ve bilmelidir. Ahlâka ait her sır suçtur, suç olmasaydı sır olmazdı. Caliban'ın aynası misalini tekrarlamakta bile değmez. Aynada yüzünün çirkinliğini gören ve kuduran adamın ıstırapı uğruna bütün aynaları kıramayız. Sanat aynanın değil, çirkinliğin düşmanıdır.

Romanın gerçekte münasebeti bu bedâheti aşar. Malûmların hududu içinde kalmamak için, romancının realite önündeki haklarını münakaşaya hile lüzum görmediğimizi tekrarladuktan sonra şu mefhumla bir bakalım: Realite nedir? Roman ve tiyatro ba-



Bu Nasıl Dert?

«Sihirli at, lara mı bindim /
Gece - gezen'lere döndüm.
Destarsuz yerler mi bastım /
Düş oldum kendime kendim.
Bu derde ne derler sizde ?

Güllüğe bak ; güllük değil,
Küllüğe bak ; küllük değil.
Ateşler buhran içinde,
Su kendine malik değil.
Bu derde ne derler sizde ?

Zahtigem sanki sokaklar,
Mahkemem oldu yatıklar.
Her şey müstantik kesilci ;
Yiyor beni istintıklar.
Bu derde ne derler sizde ?

Bir golo gidecek gibi,
Bir yolcam gelecek gibi . . .
Bu hazırlık nedir canda ?
Bir şeyler olacak gibi.
Bu derde ne derler sizde ?

Dünya pusula, ben ibre ;
Gündüz titre, gece titre.
Hangi iğneler üzreyim ?
N-rem kazey, nerem kible ?
Bu derde ne derler sizde ?

«Defne m, bu dert her dertten zor!..
Eviriyor, çeviriyor ;
Başka mâna veremiyor :
Bizim köylü, «Gönüll» diyor . . .
Bu derde ne derler sizde ?

Zeki Ömer Defne

kımından onu «olmuş» veya «olagan» gibi vuku ve imkân hadleri arasına sıkıştırmak da doğru olmaz. Bazan sanatkâr bize olmamışın delâletile olmuşu ve olamazın delâletile olaganı sezdirerek de realitenin hizmetinde kalabilir. Hamlet faciası ne olmuş, ne de olagandır; fakat insan ruhuna ait realiteleri bize hiç bir olmuş veya olagan vakanın delâletinden beklileyemeyeceğimiz kadar derinlik ve zenginlikle verir. Burada efsane köken vaka bir bahane ve asıl facia yeri mezarlık veya saray değil, insan suurunun sahnesidir. Edebiyat tarihçisi bu esere romantik diye dursun, biz onun her safasında realitelerin realitesile kucaklaşıyoruz. Onun gerçekte münasebeti, kendi hayatını ve çevresini

— Arkası 15 inci sayfada —

BİZİM KIYMETLERİMİZ

ALTOMUZ SAADET İKESUS



Türk operasının değerli öğretmeni ve artisti Saadet İkesus'un evindeyim. Bu sanatkârın annesi de Halkevlerinde yaşlı kadın rollerinde pek beğenilen bir artisttir. Fakat büyük istidatma amatörlik çerçevesi dışında bir meslek genişmesi vermek istemiyor.

— Hanım efendi, dedim, sizinle bir mülâkat inkânı bulamadığıma çok müteessifim....

Tatlı bir feragatla:

— Çocuklarımız sanatın yüzünü ağartmış... Bu şeref bize de yeter, dedi.

Sonra, ana, kız, mesut gözlerle baktılar.

Kıymetli altomuza suallerimi sordum:

- 1 — Sanat hayatınız nasıl başladı?..
- 2 — Almanyaya nasıl gönderildiniz?..
- 3 — Orada hangi sahnelerde çalıştınız?..
- 4 — Ne gibi roller oynadınız?..

5 — Konservatuarda öğretmenliğe karar verişiniz nasıl oldu?

6 — Baradaki sahnede orada dayadığınız heyecanı hissediyor musunuz?..

Eizim Kıymetlerimiz

İtiraf edelim : Her şeyin yabancısına düşkünüz : İngiliz kumaşına, Fransız çorabına, Amerikan mecmuasına!.. Sanatkârın da böyle : Şıd'ı bilmeyen çoktur. Fakat, Sarloyu bilmeyen yoktur!

Hıyır... Bizim de kıymetlerimiz var. İşte, Ankarada, yepyeni bir Devlet sahnesi doğdu.

Bu Millî kıymetlerimiz içinde mîllerlerarası kıymet olanlar bile var.

Henüz İstanbulun da tanımaktan mahrum olduğu bu sanatkârları, A K B A R A ; Bütün yurda takdim etmekle bîht yardı.

Gözlerini yumdu. Zamanın uzaklığı içinde gülümseyen tatlı bir masal gibi anlatmağa başladı:

— Daba mekt-pteayken temsillerde herkesin nazarı dikkatini çekiyordum. Fakat sesimin kıymeti hakkında bir fikrim yoktu. Liseyi bitirdikten sonra yüksek tahsil yapmak istedim. Ve yeni açılmış o'ao baytar mektebine girdim. Bu sırada Halkevindeki amatör temsillerine iştirak ediyordum. O zaman beraber oynadığım arkadaşlardan bir çoğu bugün konservatuvarın en değerli mezunlarıdır. Herkes beni teşvik ediyordu. Bu sırada Moskova operasının artistleri konser vermek üzere Ankaraya geldiler. ben de bavatımda ilk defa opera artisti dinlemiş oldum. İçimde büyük bir heves uyandı. Almanyadan yeni dönmüş olan ses sanatkârı Nurullah Taşkıran'a müracaat ettim... Sesim olduğu anlaşıldı. Sonra imtihana girerek hükûmet hesabına Almanyaya tahsile gittim. Orada devlet konservatuvarını bitirdikten sonra bir sene de Duisburg operasında çalıştım. Bu benim

(Lûtfen sayfayı çeviriniz)

için büyük bir talih eseri idi. Çünkü henüz mektebi bitirmiş bir mugannive için böyle büyük bir tiyatrodaki çalışabilmek çok güzel bir şeydi. Fakat sade angaje edilmekle iş bitmiyordu. Eğer imadla çalışmamış olsaydım daha ilk sene içinde Duisburg gibi garbi Almanyanın birinci sınıf bir tiyatrosunda her muganninin ideali olan (Karmen) rolünü oynayamazdım. Bundan başka Mozart'ın "Figaronun düşünü," operasında «Cberubin», «Cosi Fantutte» operasında «Dorabella», «Verdi» nin «Rigoletto» operasında «Magdalena» «Puccini» nin «Butterfly» operasında «Suzuki», «Humperding» in «Hansel ve Gretel» operasında «Hansel», «Yohan Strauss» un «Çingene baronu» operetinde «Cipra», «Tschaikowsky» nin «Altın ayakkabılar» operasında «Oksana», «Wagner» in «Walküre» operasında «Rossweise», «Yanczek» in «Yenufa» operasında «Karolka», «D'Alber» in «Çukuroza» operasında «Rosalia» «Verdi» nin «Don Carlos» operasında «Prenses Eboli» rollerini oynadım. Bu suretle bir sene içinde bir hayli zengin repertuvar yapmış oldum. Sene nihayetinde Ankaradaki temsillere iştirak ve Devlet Konservatuvarında hocalık için memlekete çağırıldım.

Böylece beş altı sorumun cevabını birden vermiş oluyordum.

— Buradaki sahnede de orada duy-



Saadet: Fidelyo Operasında



Saadet İkesus: Satılmış Nişanlı Operasında

duğunuz heyecanı hissediyor musunuz?..

— Duyulan heyecan insan nerede oynarsa oynasın aynıdır. Yalnız ilk «Karmen» i oynadığım zamanki garip heyecanı bir daha duymadım. «Karmen» i ilk defa bağrı olduğum Duisburg operasında değil misafir olarak «Regensburg» şehrinin operasında oynadım. Beni «Rigoletto» da gören «Frankfurt» operasının birinci rejisörü kendisi de «Regensburg» operasında «Karmen» i sahneye koymak üzere davet edilince beni getirmelerini söylemiş. Tiyatrodan izin alarak oraya gittim. On bir günlük provadan sonra ilk temsil verildi. Opera bitmiş ben bıçaklanmış olarak bâlâ yerde yatıyordum. Ne alkış, ne de takdir çığlıkları beni ilgilendirmiyor. İçimde garip bir uyuşukluk var. Ancak az önce beni bıçaklayan «Don Jose» nin yardımıyla yerimden kalkıyorum. Bu öyle sibirli bir uyuşukluktu ki bütün yorgunlukları unutturuyordu.

Göğsünü bahtiyar bir nefesle gererek devam etti:

— Her gittiğim yerde çalıskanlığım sayesinde şeflerime kendimi sevdirdim. Ama bu yüzden çok defa oyun arkadaşlarımla düşmanlığımı da kazanmadım değil. Yalnız bu çok tabii bir şey olduğundan beni üzmedi: Taşım meyvalı ağacı atıldığını söyleyen şairi sık sık hatırlar, teselli bulurdum!.

Yurduma döndükten sonra "Duisburg,, operası, sefaret vasıtasıyla, benim senede üç ay misafir olarak oraya gitmemi teklif etti. Fakat buradaki vazifem buna müsaa-de etmediği için gidemedim. Demek ki sanatkar ne milletten olursa olsun sanattan

anlayan insanlar arasında takdir görüyor. Lâkin Alman gazetelerinde çıkan kritiklerde benden daima (Türk altosu) diye bahsedilmesi gurur verici bir şeydir. Çünkü ben de gücüm yettiği kadar memleketimi kendi sahamda tanıtmış olmakla iftihar edebilirim.

— Bu kritiklerden sizde varsa görmek mümkün mü?..

— Evet.. Almanyada bir hocam vardı, bana bir albüm verdi: «Hakkımda çıkan tenkitleri bunun sayfalarına yapıştırdı. Zamanla terakki edip etmediğini böylece kontrol edersin..» demişti.. Ben de öyle yaptım..

Bunları söylerken şık bir etajerin üstündeki albümü alıp açtı. Zevkle sıralanmış kupürlerle dolu.

— Bana bunlardan bazılarını okur musunuz?..

Gözleri bir müddet odanın loşluğuna daldı. Sonra bunlardan bir tanesinin hafızasında canlandığı hâtrasını anlatmağa başladı:

— Ben, dedi, şimdi bomba yağmurunda bunları "Regensburg,, da «Karmen» i oynamış, "Duisburg,, şehrinin daimi olarak çalıştığım operasına dönüyordum. Burada «Karmen» sahneye konmuştu. Ben ikinci alto oynayacaktım. İlk temsilden sonra (Birinci) nin sesi kısılınca bana yirmi dört saat gibi kıt bir zaman içinde bu rolü hazırlamak düştü. Tiyatroya müzekkit çağırılmıştı. Tesadüfen temsi'de bulunan bir şan öğretmenin "Duisburg anzeiger" gazetesinde bir gün sonraki kritiği benim için hoş bir sürpriz oldu.

Yazıyı süratle tercümeğe başladı:

"Çok genç bir sanatkar olan «Türk

«altosa» Saadet «Karmen» gibi çok zor bir vazîfede iktidarını göstermeğe imkân buldu. Hiç kimse ancak bir kaç aydır tiyatrodaki çalışmakta olan taze bir kuvvet tarafından bu güç rolün böyle olgun, hattâ yaratılmış bir tip halinde oynanacağını anlamazdı. Fakat genç muganniyenin gösterdiği başarı, bize en büyük ümitleri vermektedir. Bayan İkesus (Karmen) i tehlikeli bir yaban kedisine benzetmekte ve daha şimdiden şahsiyet göstermektedir..

Masum bir iç çekişle annesine baktı. Bahtiyar gözlerle gülümsediler.

Ricam üzerine albümde yalnız «Karmen», hakkında birbirinden kuvvetli birkaç tenkit daha okudu.. Ben hepsini almak istedim. «Olmaz! Okuyucuyu sıkar...», diye tevazula özür diledi.

— Bizim sahnede temsil ettiğiniz rolleri Almanyada da oynamış mıydınız?..

— Hayır. Burada sade «Fidelio», ile «Satılmış Nişanlı»daki «Ludmila» rollerini oynadım. Bunları Almanyada oynamamıştım.

— Talebeniz arasında sahneye çıkmak sizin için ayrıca bir zevk mi?

— Şüphesiz. insanın kendi emeğiyle yetiştirdiği insanlar arasında oynaması daha güzel.. Yalnız ben talebelerim için o kadar heyecanlanıyor, onları o kadar seviyorum ki, kendimi düşünmez oluyorum.. Bu, tıpkı çocukların mürüvvetini gören bir anne duygusu...

— Türk elemanlarımızın ses kalitelerinin sizce bir hususiyeti var mı?..

— Güzel ses dünyamın her tarafında azdır denebilir. Bizdeki ses elemanlarına gelince bunların içinde seslerinin rengi ve vusatı bakımından ciddi şahsiyet sahibi olanlar vardır. Fakat bu hususta umumi bir hüküm verilemez.

— Avrupanın büyük operalarında bizim teganni artistlerimizi yıldız halinde görmek ne zaman mümkün olacak?..

— Bu sorunuzun cevabını istikbal gösterecektir. Çok koşan çocuk yorulur. Biz yavaş fakat emin adımlarla yürüyoruz. Kendimize düşen vazîfeyi yaparsak şöhret ve şadet gecikmeyecektir.

— Bir sorum daha kaldı. Çünkü artık yorulunuz..

— Sizi dinliyorum dedi.

— Konservatuvarmızın, dedim. Âtişle kendi istikhaliniz hakkında ne gibi fikirler beslediğinizi öğrenmek istedim.

Emin bir tavırla:

— Konservatuvarda çok istidatlı, güzel sesler vardır. Bunlar iyi bir sistemle ciddi çalışmakta devam edecek olurlarsa kendilerinden çok şey beklenebilir. Çünkü mugannilik mesleği nankördür. Bir muganni, hangi parlak diplomanın, hangi üstün şöhretin sahibi olursa olsun, her gün bir



Saadet İkesus: Bir sanat hâlesi içinde ...

talebe gibi çalışmak zorundadır. Uzaktan bu mesleği kolay ve eğlenceli sananlar çok a'danır.. Muayyen bir olgunluğa varmaya kadar ne emekler sarfedilmiş, ne göz yaşları dökülmüş olduğunu bilseler bu mesleğe karşı daha derin bir saygı duyacakları muhakkaktır.

— Bu işte daha büyük başarılarla erişmemiz için düşüncelerinizi?..

Sözünü kıbar bir jestle kesti:

— Sözüünüzde durmuyorsunuz, dedi.

Ben bu akıcı anlatışa dalıp son soruimin cevabını aldığımı unutmuştum.

— Zarar yok, dedi, söyleyeyim: Müessesemiz yarı mektep yarı tiyatro halindedir. Elemanların çoğu henüz talebedir.

Onun için ancak tam kadroyu temin edecek kadar mezunumuz olduğu vakit çalışmamız daha verimli olacaktır. Sonra harp dolayısıyla — her yerde olduğu gibi — bazı eksiklerimizi şimdilik tamamlamak mümkün olmuyor. Fakat zamanla hepsi düzelecektir.

Son sözlerini söylediğini ima eden nazik, uzun bir «evet», le gülümsedi:

— Eeeeeet!...

Koleksiyonunda olmayan fotoğraflardan da bir iki tane rica ettim. Verdiler...

Kapıdan çıkarken, gurur ile dikilmiş başım, mesut gözlerle, geniş, aydın Ankara ufuklarına bakıyordu.

İbrahim DELİCENİZ



Hüseyin Raşit, bu köye geleli daha üç ay olmuştu. Mualîm mektebinde okurken kurduğu buluların cenneti işte burasıydı. İçinde en iyi, en genç, en canlı duygularla gelmişti bu köye. İhtiyarları baba, gençleri kardeş, çocukları evlât gibi sevecekti. Kalbi, yüzlerini görmediği insanların sevgisiyle doluydu.

Kırkırımızı damı bile yeşil dallar altında kaybolmuş köy mektebini yeni yapmıştı. Etrafı Tanrı eliyle dikilmiş asırlık çmarlarla çevriliydi.

Köy kahvesinde, ağalar, bu toy muallimi iyi gözlerle karşılamıştı. Az zamanda, bütün sevgilere açık yüreği onu herkese sevdirmişti.

Gündüz çocukları okutuyor, akşam ihtiyarların mektuplarını yazıyor, posta geldiği günlerde de etrafını çevreleyenlere dünya haberleri veriyordu.

Dört yıl süren büyük harp, bu köyü de çok yaralamıştı: Hangi ak sakallı babam, hangi ak saçlı ninenin göz bebeklerine baksanız, ya Kafkas dağlarından, ya Filistin çöllerinden beklenen bir yolcunun hayalini görürdünüz!

* *

Bir akşam üzeri, köy kahvesinin çar-
dağı altında, ağalar, çubuklarının dumanı-

na dalmış, donuk gözlerle gazete dinliyor-
dular. Uzaktan, içinde nal sesleri çarpan
bir duman kalktı. Ruhların gizli anteni fe-
na bir haber almış gibi, korku ile ona çev-
rildiler: Bir gün evvel şehre inen jandarma
idi bu...

Çatlatırcasına sürdüğü atı, kahveyi on

on beş adım geçtikten sonra güç zaptede-
bildi.

Dizgini, kalm bir dala ilmiklerken,
kahveci İsmail ağa seslendi:

— Ne haber çavuş?..

— Kötü...

Bunu anlamışlardı zaten...

Jandarma, tozlarla akçılanmış gür
kaşları çatık, söylenerek geliyordu:

— İzmir düşman çıkmış!

* *

Uyumuyorlardı. Elleri silâh tutanlar,
nöbetleşe köyü bekliyordular. Gelen haber-
ler ümitsizdi: Bir serdengeçti, tek başma
koca orduya silâh çekmiş.. Üç fedai, üç
yüz kişiyi bozguna uğratmış.. Bir muallim,
kork süngüye göğüs germiş...

Fakat, düşman ilerliyordu. Yer yer
patlayan silâhlar karşısında paniğe uğra-
ya uğraya ilerliyordu.

Nihayet, üç gecedir pusuda yatan on
başının mavzeri de patladı. Paslanmış iki
eski Martini bir kaç av tüfeği de bu ate-
şe karıştı: Düşman geliyordu.

İhtiyar çmarların kalesi arkasında,
beş on silâhla iki gün düşmanı köye yaklaştı-
rmadılar.

Hüseyin Raşit, bu bir avuç kabrama-

— Arkası 14 üncü sayfada —

Romans

*Bir dalga üstünde altın bir gemi :
Ruhum hiç durmadan çalkalanmada.
Uzakta bıraktım sevdiklerimi,
Hâtıralar kalbde sönüp yanmada.*

*Hâtıralar ıslıl ıslıl inciler !
Her mevsim gönülde açılan çiçek.
Gelin alın beni, alın gemiler !
Götürün özlenen bir sahile dek !*

*Yeter beklediğim esen rüzgârdan,
Yeter, yeter artık, dinsin fırtına,
Siyah saçlarıma dökülen kardan
Birkaç tel yollayım hâtırasına !*

*Koç mevsim gelinlik giydi bu ağaç !
Kaç mevsim göç edip gitti tarnalar...
Bari azaklardan kollarını aç !
Aksın sana doğru şen hâtıralar...*

Halim YAĞCIOĞLU

Gazetelerden : Yapılan tetkiklere göre erkeklerin kadınlardan çok süslendiği anlaşıldı.



Erkek — Yeter artık karıcığım, bu ne ss ? . . Erkek misin !



ASFALT!

Bizim Babıâlinin üst başından Emniyet Sandığı sokağına bugünlerde hiç saptınız mı?

Eğer, züğürtseniz ve eğer hâlâ kırmızda köşenizde rehin konacak ufak tefeğiniz varsa sapmışımızdır!

Efendim, uzun lâfın kısası, şimdi o yol asfalt olmuş.. Fakat, bu da öbür asfaltlarımız gibi bir acayip asfalt: Hani, kimisi havuzlu, kimisi çamurlu, kimisi tümsekli asfaltları-

mız var, ya... Bu da onlardan: Yumuşak, helva gibi, macun gibi bir şey!

Sebebini sorduk. Bir akıllı zat şu cevabı verdi:

— Efendim, kundura fiyatlarının yüksekliği dolayısıyla böyle yumuşak yapılmış olacak... Pabuçların altları sert asfaltta aşmıyıp eskimesin diye.. Fena mı birader?..

Hakkı var.. Şu insan oğullarına yararlanılmıyor vesselâm!

Gazetelerden : Depolardaki makarnalar kurtlandı.



— Yahu, kıymasız makarna yok mu?

— Hayır pasam, hepsi kurtlanmış!

— 10 —



— Ah merhametsiz!.. Soyunda kasap mı var, nedir: Kendini kuzu eti gibi satıyorsun!

Ne var, Ne yok!

Bir dostum bana sordu:

— Edebiyat, güzel sanatlar sahasında ne gibi haberler var?

Cevap verdim:

— Hastalık!

Son seneler, dünyanın her tarafında, her sınıf halk üzerinde tesirini gösterdi. Fakat en büyük fırtınayı galiba sanat ve edebiyat sahasında kopardı. Bunun içindir ki "Edebiyat, güzel sanatlar havadisi,, denilince şimdi akla hastalık ve ölüm geliyor. Tifüs âdeti bir muharrir hastalığı, bir kalem hastalığı haline gelmedi mi?..

Türk sahnesi bir hastane şeklini almadı mı?..

Tiyatro saatiervuma giden en kısa yol!.. Bu haftanın sanat, edebiyat havadisleri de işte Cerrahpaşa hastahanesinin günlük raporu gibidir:

Hâzır tekrar hastalanmıştır. Geçirdiği ilk büyük âfetten sonra kendisine hastalanmak, doktorlar tarafından katıyca

menolunmuştur. Hastalanmağa hakkı ve salâhiyeti yoktu. Fakat o'du. Öteki hasta da senelerce büyük nalk kütletlerini okutan Osman Cemaldir. Amerikada bizzat yazdığı hayatı yaşamış, dağda çobanlık, nehirde mavnacılık etmiş muharrirler, vezi sanatkârları, üstadlar vardır.

Bunlar masabaşı dâhilerinden de kıymetli tıtnırlar.

Osman Cemal bizde bu tarzın tek adamıdır. Tolumbacılık etmiştir. Dağlardan koca yemişi toplaymıştır. Çingeneler hayatını fevkalâde bir şekilde tetkik etmiştir.

Villar ve villarca kalem elinden düşmeksizin çalışmasına rağmen mesleği ona ancak şehir dışında bir kira evinde yaşamasına müsaade edebilmiştir.

Osman Cemale candan sağlık dileriz. Zira hâzırki hastalık o kadar lüks bir metki ki bir muharrir onu ödeyemez!

OLAYLAR ALAYLAR

ŞÜKÜR!

Kübik şairlerden birisinin şöyle bir şüri vardır:

Pabuçlarıma şükür,
Pabuçlarıma şükür,
Gömleğime, çorabıma şükür!

Hani uydurmak gibi olmasın
amma, aşağı yukarı böyle bir şey!

Demın gazeteleri gözden geçirirken birdenbire bu şüri hatırladım ve sevgili kübik şairimize bak verdim. Evet, şükür!.. Pabuçlarıma, paltomuza, şapkamıza, nemiz varsa hepsine şükür!.

Bu zamanda bir pabuç sahibi olmak ne demektir? Bir çift iskarpın yüz liraya çıkmış! İnanmazsanız meşhur kunduracı İsmail Kemal üstada sorunuz!

Bu zamanda bir palto sahibi olmak ne demektir? Bir palto beş yüz liraya çıkmış! İnanmazsanız meşhur terzi İzzet Ünver üstada sorunuz!

Bu zamanda bir gömlek, bir çorap, bir fanilâ, hattâ bir mendil ne demektir?.. Bunları da gidip Zara üstada, Motola üstada, Kolaro üstada sorunuz!

Onun için şükür!... Paltomuza, pabuçlarıma, iç çamaşırlarıma şükür!.

Fakat, asıl şükretmemin sebebi bundan ibaret değil!

Evet, demin gazeteleri gözden geçirirken birdenbire aklıma geldi: Maşallah, çalan çalana!.. Herkes, ne buldu ise aşmıyor: Ekmek karnesinden tutunuz da otomobil lâstığıne, bakır tele, hattâ tramvay arabasına kadar!

Onun için, şairin dediği gibi şükretmeliyiz: Sabahleyin kalkıp, yorgani üstümüzde, yatağı altımızda, yastığı başımızda görünce şükür!

Sokağa çıkıp, kaldırım taşlarını yerde, otomobilleri yolda, vapurları denizde görünce şükür!

Memursak dairemizi, esnafsak dükkânımızı, gazeteci isek matbaamızı yerinde görünce şükür!

Şükredelim aziz okuyucularım: Ben şu kalemi parmaklarımda, siz şu Akhabarı elinizde tutabildiğimiz için şükür!

Akbaba



— Elbet... Bu kadar çok içersen böyle şarpar!

— Hayır... Beni rakı değil, hesabı göremeyince garson şarptı!

Gazetelerden: Erkekler kadınlardan şık giyiniyorlarmış!



— Kızım, bu ne kıyafet?.. Erkekten farkın yok...
— O kadar şık mıydın anne?!

Hiyle!

Doğan Nadi, Cumhuriyet'te yazdığı güzel ve canlı bir makalede, Şehir piyasasında gittikçe artan hilekârlık ruhunun yavaş yavaş köylere kadar sıxdığını söyleyerek bu tehlikeye dikkati çekiyor.

Arkadaşımızın anlattığına göre bir köylüden alınan balık inek yağı, balık mısır unuyla karıştırılmış!

Yine makalede okuduğumuza göre, şehirde satılmak için hazırlanan domates ezmesine kiremit tozu ve kırmızı biber katıyorlarmış.

Fakat, köylüde başlayan bu hile rıhtından sükûnet ederken bir an düşünmek lâzım:

Nereye istiyoruz?.. Bizim ona verdiğimiz kunduraların altı, kösele yerine mukavva çıkacak! Bizim ona verdiğimiz yün kumaş ot çıkacak! Hattâ bizim

ona verdiğimiz: "Köylü efendimizdir!.. vâ'di, yirmi vâ'de boş çıkacak! Amma köylü dayı, yine bize halis yağ, balık balı, balık süt verecek öyle mi?..

Pmşşşt!.. Gapan da kaçan mıydı?!

İkinci Cephe!

Bir kaç sivil erkânı harp, mahalle kahvesinde gazetenin başına toplanmış, konuşuyorlar:

— Yah, bu İngilizler ikinci cephevi açmak için acaba ne bekliyorlar?

— Rusların biraz daha ilerlemesini!

— Meselâ nereye kadar?

— Meselâ...

— Fakat meselâ?

— Meselâ, hiç olmazsa Paris'e kadar!

KUŞLU NALIN



Tefrika No. 5

Yazar: Hikmet Ferid'in ES

Islak mermerler üzerinde, mum ışıklarının dalgalanan akisleri ile duvarlarda güreşen dev gölgeleri içinde hamam acaip bir mabet tesirini uyandırıyor. Ve bu yarı karanlık mabedin müritleri, sıkı sıkı bağlanmış peştemallar içinde, yarı çıplak, harîkulâde vücutlariyle dolaşıyorlardı Sanki bu rası bir heykel müzesi idi ve esraren-giz bir kuvvet bu dünyanın en biçimli kadın heykellerine birdenbire can vermişti. Onların hepsi ayaklanmıştı. Zaman zaman elindeki mumun ışı-ğı, ıslak göğsüne vurmuş bir kadın hayaleti soğukluktan göbek taşına doğru yürüyordu. Bir elin tuttuğu bir petrol lâmbası yalnız bir sol böğrü ve bir göğsün sol tarafını, bir cehrenin çene altını ve dudaklarını aydınlatarak ve pembeleştirerek halvete doğru geçiyordu. Arkasından bir ses yükseliyor:

— Kız Karanfil!. Gaz lâmbasını halvete sokma. Buğudan şişesi çatlar. Oraya mum götür, mum!.

Işık servintileri, bol gölgeler içinde, bu sırlıklam, mermer bina, içinde telâsla dolayan peştemallı genç kadınlarla ismi olmayan bir memlekette bir masal sarayını andırıyordu.

Ana Kadın soğuklukta durmuş çengilere emirler veriyordu:

— Küçük kubbenin üzerine iki hasır attırdım. Orada ne kadar isterse-niz mum yakınız. Dışarıya ışık sızmaz. Ama büyük kubbenin her tarafını kapatamadık. Kubbe değil alâmet. Cami kubbesi mi anlamadım ki kardeş. Ne kadar çuval varsa hepsini dama çıkarttırdım pencerelerin üstüne kapattırdım ama yine kubbenin yarı-

sını kapatamadık. Onun için siz siz olun, sakın büyük kubbede ışık yakmayınız. Dışarıya vurur.

Etrafı peykeler ve camlı odalar çevrilmiş olan soyunacak yerde, gündüz-kü baş döndürücü faaliyete, gürültüye karşılık çıt yoktu. Gecenin sessizliği içinde şırıltısı büsbütün işitilen dilim dilim mermer havuzun kenarında, kapı açıldıkça alevi bir yana yatan tek mum yanıyordu.

Gündüz kadınların diz dize oturdukları peykeler bom boştu. Macuncu zade camekânlı odada ıslak elbisele-rini çıkardı. Kuruluktan âdetâ sertleşmiş ve bir insan vücudundan daha hararetli peştemalları sıkı sıkı hantal vücuduna doladı. Sigarası dudakları-nın arasında aşağıya inerken Çopur kâtip önünü kesti. O da peştemalli idi. Ve bu vaziyette daha ahım şahım olmuştu. Mum ışığı içinde ufacık vü-cudu, kocaman gözlükleri, mini mini kıvrık bıyığı ile acaip bir cine benzi-yordu.

— Vay efendimiz!. diyerek Macun-cu zadenin peştemalının eteğine doğ-ru bir kandilli temenna salladı. Evvelâ terliklerini ve sonra da iki basamaklı taş merdivenin önünde natır kadının elinden kaptığı içi kırmızı astarlı ve parlak çivili nalınları efendisinin önü-ne çevirdi. Ondan sonra da gecenin karanlığında biçe belli olan bu peste-mala sarılmış haşmetli göbeğin dört adım arkasında hürmetle ve nalınları mümkün olduğu kadar tıkırdatma-ğa çalışarak edebli edebli ilerleme-ğe başladı. Ellerini pek ziyade hür-metkârane bir şekilde peştemalının ö-nünde kavuşturmuştu. Al peştemal

vücudunda âdetâ İstanbulleşmişti.

İçi tokmaklı kapılar geceleyin seslerini büsbütün yükseltiyorlar.

.....

Macuncu zade için küçük kubbenin hemen altında bir yer hazırlanmıştı. Mermerin üstüne, yani oturulacak ye-re örtüler yayılmıştı. Arka duvara da yine peştemal gerilmişti.

Macuncu zadeyi koltuklamak için hepsi birbirine giriyordu. O daha bu-raya gelmeden evvel kesme kahve şe-ker ile çektiği bir kaç konyanın hâlâ tesiri altında idi. Mermer sedin üze-rinde bağdaş kudu ve nalınlarını iki sevgili gibi yan yana bıraktı. Kâtip de yerde efendisinin ayak ucuna, mini mini vücudile ve bir fino manzarasile ilişmişti.

Macuncu zade:

— Of.. Yoruldum be. O kahrolası-ca mezarlık beni harap etti yahu, de-di.

Bir genç kadın elini onun kılıklı omu-zuna koyarak:

— Seni yıkayıverelim be ağam! Sıcak su ile sabun yorgunluğunu alır. Hem seni oğarız da. Dinlenirsin. İçimizde usta oğucular var. Eskiden pa-dişahlar hep hamamda kızlara kendi-lerini yıkatırlar, oğdururlarmış.

Macuncu zade gülümsedi. Evet, Çopur kâtip padişahların hamam âlemlerini kendisine gizli basılan bir gazete-de okumuştı. Yıkansa fena olmazdı ama kim uğraşacak şimdicek? Vazgeçti. Ve her zamanki âmir edasile seslendi:

— Arkası var —

EDEBİYAT

İKİ KADIN İMZASININ İÇ YÜZÜ!

Dumanı üstünde bir edebiyat dedi-dedikodusu. Hatice Süreyyanın yeni bir kitabı çıktı: Bir ihanetin cezası!..

Romancının samimi dostlarından bir zat kendisine hediye edilen bu ki-tapla akşam evine gidiyor.

Kitabı masanın üzerine bırakıyor. Zevcesi alıp kapağını açıyor. Bir de ilk sayfaya göz gezdiriyor ki şu keli-meler:

«İlk flörtüm sevgili Ahmede.»

Zevcenin tepesi atıyor ve yerinden fırlıyor:

— Vay... Sen bu şıfırtıyı nereden tanırırsın?.. Bak bak, bir de utanıp ar-lanmadan kitabın üstüne «İlk flör-tüm» diye yazmış. Sen de bunu alıp eve getirmişsin ha!



Kızılca bir kı-yamet kopuyor: Adamcağız Ha-tice Süreyyanın (Vâ-Nû) olduğu-nu ve sakacıktan o satırları yazdı-ğını anlatıyor, ama neden son-ra!

Bizde çok me-raklı «müstear i-sim» ler vardır:

Bunların için-de iki şahsiyeti olanlar, yâni hem kadın, hem er-kek imzası taşı-yanlar hakikaten

meraka değer.

Meselâ bugün bile bütün Türkiye Hatice Süreyyayı belki de zarif, lâtif hattâ sexappeli kuvvetli bir kadın o-larak tanır. Onun gözlüklü, son za-manlarda göbeği çıkmış ve saçları dö-

külmüş kalantor bir erkek olduğu nasıl akla gelebilir ki?.

Bu yüzden bu satırların muharriri-nin başından oldukça garip de bir vak'a geçmiştir.

Bir gün bir mecmuada bir şiir okudum: «Elif Ulviye» imzalı bir şiir.. Tuhafıma gitti: Biraz alaylıca bir yazı yazdım;

İki gün sonra pembe bir zarf, aşağı yukarı bir aşk mektubu, Bayan Ulvi-yeden.. Beni Adadaki evine davet e-diyor!

Bekâr olmama rağmen gitmek aklımdan geçme-di

Bu sair ruhlu mechul kadın kimdi? Bunu u-zun müddet öğ-renemedim.

Fakat sonra bir gün o bana gülerek kendini tanıttı: Kim olsa beşenirsiniz?

İbrahim Alâeddin Gövsa!: Be-reket versin ki askına mukabe-le etmemistim.



Bahar

*Koncalar tutuştu, pandı,
Bülbüller dalda ulandı.
Dağlar erdi muradına :
Dünya yeşile boyandı!*

*Beyazlar güldü ağaçlar,
Uzun bir elek çamurçlar,
Söğütler dere boyunca :
Suya dâşen ıslak saçlar!*

*Gökte her nefhine bir kanat,
Dalda şifz şifz hayal!
Ağızda bir tutamı çakır :
Sevincinden kışneyen ul!*

Ayşe KIRGIZ

DİVAN EDEBİYATINDAN NÜKTELER

Ahmed Paşa

Fatih devrinde, büyük şair Ah-med Paşa'dan başka bir de Gelibo-lulu Ahmed adında bir şair vardı. Bir gün Ahmed Paşa'ya bir tanı-dığı :

— Paşam, Gelibolulu Ahmed de aynı mahlâsı kullanıyor. Edebiyat meraklıları endişede.. Çünkü gu-zel şiirlerinizin ona isnad edilmesi ihtimali var, der.

Ahmed Paşa, güler ve cevap verir :

— Benim şiirlerim ona isnad edilirse zararı yok. Fakat onun yâveleri bana isnad edilirse teh-likedir!

Çakeri Bey

Hem kılıç, hem kalem sahiplerinden Çakeri Bey, ikinci Baye-zid'in ümerasındandı. Genç yaşında sakalının ağardığını gören Bey, onu sivaha boyamış Hükümdar :

— Çakeri, nur gibi sakalını niçin karalayıp mücrimler gibi teş-hir ediyorsun ?

Diye sorunca, şair şu cevabı vermiş :

— Padişahım, ben yaşıma bili-rim. Sakalım yalan söylüyor. Bu-nun için yüzüne kara çaktım, intika-mımı aldım!

Tarih bu nükteden zevk alan hükümdarın Çakeri Beyi rütbece terfi etmek suretiyle taltif ettiğini yazıyor.

Ali Canib YÖNTEM

Yetmiş Yaşında Bir Genç

— Baş 2 inci sayfa —

çivi çıkar. Her sevinç, her kahkaha tabutunuzdan bir çivi söker!»

Manevî üzüntülerimiz iki müntehadır: Dünün ıstırapı, yarının endişesi!

Unutuyoruz ki, dün ölmüştür. Yarın doğmamıştır. Bugünü yaşamak lâzım!

Ben, bugünü yaşamak sanatını bildiğim içindir ki, gencim ve ihtiyarlaşmağa da niyetim yok!

— Bir sual daha: Yirmi dört saatini nasıl geçirirsiniz?

— Yaz, kış sabahleyin vücudunun hareket gıdasını eksik etmem: On beş dakika, bütün âzamı işletirir. Sonra friksiyonlarımı yaparım. Daha sonra kahvaltı...

Sabah kahvaltılarım değişiktir: Bir gün sütlü kahve, bir gün çay, bir gün ihlamur. Evde olduğum günler, öğleye kadar okurum. Öğle yemeğini kuvvetli yerim. Yemekten sonra, okumam da, yazmam da... Çalışma saatim üç beş arasındır. Akşam yemekleri, yirmi yıldır hiç değişmedi: Biraz soğuk piliç eti, biaz peynir, bir çok da meyva... Saat ona kadar müzik. Ondan yediye kadar da yatak...

— Demek sporu, vücut sağlığımız için başlıca gıda sayıyorsunuz?

— Evet, sporu... Spor modasını değil!

Bir dakika düşündükten sonra, söy-

lemeğe karar verdi:

— Memleketimizde spor, bir moda gibi hüküm sürüyor. Ben, sporun bu şekline taraftar değilim... Sporü düşündüğüm vakit, gözlerimin önüne, eski Yunanistanın Perikles devri gelir: O zaman, bütün bir millet, sağlık ve güzellik aramak için sahaya çıkıyordu ve yalnız güzellikten doğan kuvvet makbuldü. İşte benim istediğim de budur.

Güzel ve sıhhatli bir nesil görmek. Halbuki bugün tutulan yolun bir tek gayesi var: Rekor kırmak ve alkış toplamak!

Genç ve sıhhatli yüzünde bir süs gibi duran beyaz saçlarla örtülü başını başın hazin salladı:

— Ben sporda tam bir ferağa' arayan insanım. O, gaye değil, güzel ve sağlam nesil yetiştirmek için vasıta'dır. Bu anlaşıldığı gün, sporda doğru yolu bulmuş olacağız.

Üstada teşekkürler ederek ayağa kalkarken kapı açıldı. Çekik kaşlar, uzun gözlerle, eski minyatürler gibi bir bebek içeri girdi, üstadın torunu.

Mini mini ellerini avucumda tutarak sordum:

— Adın ne senin?

— Lâle!

— Kaç yaşındasın?

— Yedi.

— Büyük baban kaç yaşında?

— Yetmiş!

— Aranızda ne fark var?

Şeytan bir kahkaha attı:

— Sıfır!

AKBABA

Ahmet YAĞIZ

Son Ders

— Baş 8 inci sayfa —

nm başmda idi. Ceplerine doldurduğu kurşunların bir tekini olsun boşa barcamaktan çekinerek, asrık bir ağacın gövdesine sığmış, küçük vücudu ıslak otlar içinde, kırk sekiz saattir, uykusuz, ekmeksiz, susuz, döğüşüyordu.

Adım adım sokulan düşman karşında adım adım çekiliyordular.

Nihayet, mektebin önüne kadar gelmişlerdi. Akşama doğru, köyün tahta minaresinde ikindiye okumağa çıkan çocuğun ezanı, acı bir çığlıkla bir son nefes olmuştu.

Genç Muallim etrafı dinledi: Düşman ateşine cevap veren tek silâh kalmıştı: Kendi silâhı!

Bir sıçrayışta mektebin kapısından içeri girdi. Yüreği iki gündür hasretini çektiği bir saadette doluydu şimdi. Beyaz duvarları, siyah tahtayı, boş sıraları, bir sevgili okşar gibi okşuyordu.

Kendini burada doğmuş, burada büyümüş, bütün ömrünü burada geçirmiş sanıyordu. Bu mektep onun evi; hayır, onun vatanı idi.

Birden, akşamın kararttığı duvarlarda kırılgan gölgeler oynamaya başladı. Etrafı saran düşman kuvvetleri mektebi ateşe vermiştiler.

Hüsevin Rasit, her zamanki adımlarıyla kürsüye çıktı ve boş sıraları, birerbirer, çocuklarının hayalindeki yüzleriyle doldurarak son dersine başladı: Büyük vatan yarınlarımızın küllerine karışmaya kadar süren son dersine!

A K B A B A

Gençler için üç müsabaka açıyor :
ŞİİR - HİKÂYE - KARİKATÜR

AKBABA, bu sayısında gençler için üç müsabaka açıyor : ŞİİR, HİKÂYE, KARİKATÜR

MÜSABAKA ŞARTLARI ŞUNLARDIR :

1 — Şiirler vezinli ve kafiyele olacaktır. 2 — Hikâyeler, tercüme veya adapte olınacak, bizim hayatımızın hikâyesi olacaktır. 3 — Şiirler ve hikâyeler daktilo ile okunaklı olarak kâğıdın bir yüzüne yazılacaktır. 4 — Karikatürler çini mürekkebiyle çizilmiş olacak ve mevzuları bulunacaktır.

KAZANANLARA HEDİYELERİMİZ :

1 — Şiirde veya hikâvede, yahut karikatürde birinciliği kazanana bir yıllık Akbaba abonesi hediye edilecek ve hem eseri, hem de muharririn, yahut ressamın fotoğrafı neşredilecektir. 2 — İkinciliği kazanana altı aylık Akbaba abonesi hediye edilecek ve eseri neşredilecektir. 3 — Üçüncülüğü kazanana üç aylık Akbaba aboneliği hediye edilecek ve eseri neşredilecektir.

MÜDDET : Nisan sonuna kadardır. Zarfın üzerine (Akbaba Müsabaka Memurluğuna) yazılması rica olunur.

Bir roman davâsı

— Birinci 4 üncü sayfada —

bütün sabici tipleri ve hâdiselerile beraber yazan bir romancının ya-
lamağa çalıştığı realite ile alâkasından belki fazladır, fakat hiç eksik de-
ğildir. Bununla romanek'in veya fan-
tastik'in müdafaasını yapmak istemi-
yorum, sadece romanın her bakımdan
hür bir dünya olduğu hakikatini tek-
rarlıyorum; demek istiyorum ki roman
cının elinde her şey, olmuş, olagan,
mahrem, alenî mevhum ve muhayyel
her hayat ve hayal unsuru, hepsini a-
şan realitelerin emrinde mübah bir
ifade vasıtası, mükemmel bir bahane
olabilir.

Kıymet derecesi ne olursa olsun,
en âdi veya en kaliteli sanat eserinin
alelâde hukuk formüllerile tahdit e-
dilmesi mümkün olmıyan bir hürriye-
ti vardır. Ferdî ve siyasi hürriyetlerin
münakasa edildiği bir dünyada yalnız
ona dokunulmuyor. Çünkü sanat ka-
yıtsız ve hudutsuz bir hürriyettir.
Onun dilile, yasamağa lâyık cemiyet
ve Allah konuşur.

Pevami SAFA

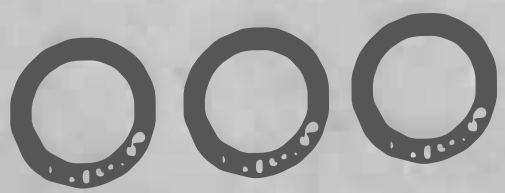
7000

SENE
EVVEL



Meşur âlimlerden Dr. Hu-
ber, biranın tarihi hakkın-
da yazdığı bir eserde, mi-
lattan 5-6000 sene kadar
evvel başlayan Keidani

medeniyetinde biranın büyük bir ye-
ri olduğunu söylemektedir. Bazen
yalnız arpadan, bazan da arpa ve
baharattan imal edilen biranın ka-
dınlar ve işçiler tarafından çok işil-
diğini yine bu âlim anlatmaktadır.
Yapılan bir hafriyatla bulunan on
mezarın, bira imalatını gösteren ka-
bartmalarla tezyin edildiği ve ka-
bartmalar yanyana getirilince ima-
latın bariz bir surette görüldüğü de
aynı âlim tarafından nakledilmektedir.



BU GÜZ İÇİLEN BİRANIN 7000
ŞENELİK MAZISI VARDIR

Bira besler, serinletir, nece verir



Dost Görünen Düşman!

3 Dâhinin 3 Hikâyesi

YAZANLAR :

1 — Tarih babası: HERODOTUS

2 — Hint Feylesofu: BEYDEBA

3 — Türk Feylesofu: MEVLÂNA
CELÂLETTİNİ RUMİ

İngilizceden, Arapçadan, Farsçadan

Türkçeye çeviren :

Ömer Rıza Doğrul

Pek yakında AKBABA
yayını arasında çıkıyor

PARFÖM SOLİD
MAKBULE GEÇECEK
GÜZEL BİR HEDİYEDİR

MİLLÎ

PIYANGO

Her ayın yedinci gü-
nü binlerce vatanda-
şın istikbalini aydın-
latan bir meşaledir.



ADEMI İKTİDAR

ve

BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Her Eczanede bulunur

P. K. 1255

Reçete ile satılır.

Sahibi : Yusuf Ziya ORTAÇ
Basıldığı yer : İstanbul Halk matbaası

T. C.
ZİRAAT
BANKASI



"DARA"
BİRİKTİREN
RAHAT-EDER

"Zevcim
Gözlerine
İnanamıyorum!"

Ve on yaş daha genç
göründüğümü söylüyor



Zevcim "bu cild. Bakınız nasıl
en bir harf muvafak
kadır. diyor. An- oldum?
cak iki ay kadar evvel alın-
da ve gözlerimle ağzımın etrafında çizgi-
ler ve buruşukluklarım vardı. Ha-
kikaten "Yaşlı, görünüyordum.
Bugün ise bütün bu çizgilerim kay-
boldu ve arkadaşların bir genç
kızın cildi gibi parlak, nermim ve
yumuşak olan cildime takdir naza-
rile bakıyorlar Her akşam yatmaz-
dan evvel cild gıdası olan pembe
renkteki Tokalon kremi kullanı-
yorum. Terkibinde Viyana Üniver-
sitesi profesörlerinin biri tarafın-
dan keşfedilen, gençliğin kıymetli
ve cazip cevheri olan "Biocel", var-
dır. Gündüzleri de cildi beyazlatıp
yumuşatan, siyah noktaları gideren
ve açık mesameleri sıkılaştıran be-
yaz renkteki Tokalon kremi kulla-
nıyorum. >

AKBABA



"Kanlı Meydan," ın güzel yıldızı "Linda Darnell," yeni çevirmekte olduğu "Bir Bahar Böyle Geçti," filiminde...